

HRVATSKI ŠKOLSKI MUZEJ

1. SKUPLJANJE GRAĐE

Tijekom 2009. godine broj predmeta u muzejskim zbirkama Hrvatskoga školskog muzeja povećao se za 533 muzejska predmeta, 2 albuma fotografija i 7 kutija arhivskog gradiva.

1.1. Kupnja

Otkupljena je građa kako slijedi:

- Zbirka izvornih fotografija – 155 komada građe
- Arhivska zbirka – 7 komada gradiva
- Zbirke školske opreme, učila, nastavih pomagala, radova učenika i nastavnika i likovnog stvaralaštva – 64 komada građe
- Zbirka udžbenika i priručnika – 18 komada

1.3. Darovanje

Darovana je građa kako slijedi:

- Zbirka izvornih fotografija – 6 komada građe (od toga 2 albuma)
- Arhivska zbirka – 7 kutija arhivskog gradiva i 43 komada gradiva (školski dokumenti, priznanja, ostavština M. Božičevića, dokumentacija likovne pedagogice A. Šobat)
- Zbirke školske opreme, učila, nastavih pomagala, radova učenika i nastavnika i likovnog stvaralaštva – 55 komada građe
- Zbirka udžbenika i priručnika – 169 komada
- Zbirka učeničkih i školskih listova – 14 komada
- Zbirka školskih izvješća – 4 komada

Količina darovane građe za Zbirku udžbenika i priručnika te Zbirku učeničkih i školskih listova varira, ovisno o tome koliko ažurno nakladnici (za udžbeničku građu) šalju arhivski primjerak, odnosno koliko učeničkih i školskih listova sudjeluje na županijskoj smotri LiDraNo (svi listovi izloženi u HŠM-u ostaju pohranjeni u Zbirci).

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Redovito se vodi evidencija o mikroklimatskim uvjetima u svim čuvaonicama – mjerenje temperature i relativne vlažnosti. Prema potrebi (kod većih odstupanja od preporučenih vrijednosti) poduzimaju se zaštitne mjere (npr. dodatno ovlaživanje ili odvlaživanje). Građa u čuvaonicama i ona izložena stalnom postavu Muzeja redovito se tijekom godine mehanički čisti.

Za Zbirku izvornih fotografija nabavljen je arhivski ladičar premješten iz čuvaonice Arhivske zbirke). Papirnate zaštitne omotnice za fotografije zamijenjene su beskiselinskim (otprilike 370 komada), a albumi fotografija uloženi su u zaštitne omote od folija. Od tvrtke Crescat nabavljeno je 8 beskiselinskih foto kutija (za format fotografija 10x13 cm te 13x18cm). Sigurnosne kopije skenirane građe (otprilike 200injak komada) spremljene su na eksterni memorijski disk.

Za čuvanje građe u Arhivskoj zbirci od tvrtke Primat nabavljen je 1 arhivski ladičar.

U Zbirkama školske opreme, učila, nastavih pomagala, radova učenika i nastavnika i likovnog stvaralaštva beskiselinskim papirom i folijom preventivno je zaštićeno 2250 muzejskih predmeta. Očišćene su i uređene čuvaonice u podrumskom dijelu zgrade u koje je premještena građa koja se do tada nalazila u privremenoj čuvaonici na Mažuranićevu trgu. Građa je također očišćena i zaštićena, a mikroklimatski uvjeti redovito se kontroliraju i reguliraju odvlaživačima. Sukladno planiranom provedeno je postavljanje zaštitnih UV folija na prozorima čuvaonica Zbirke.

Za Zbirku udžbenika i priručnika od tvrtke Aling nabavljeni su arhivski regali za čuvanje građe te smješteni u radni prostor i čuvaonicu.

2.3. Restauracija

Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju Hrvatskoga državnog arhiva preuzeo je u 2009. godini na restauraciju građu Hrvatskoga školskog muzeja kako slijedi:

- 11 rukopisnih knjiga iz Arhivske zbirke
- 10 koloriranih litografija i oleografija i 1 školovid/zemljovid iz Zbirke školske opreme, učila, nastavih pomagala, radova učenika i nastavnika i likovnog stvaralaštva;
- 15 knjiga iz Zbirke udžbenika i priručnika

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga / 3.2. Katalog muzejskih predmeta

- Zbirka izvornih fotografija – u program za obradu muzejske građe M++ unijeto je 137 inventarnih brojeva, odnosno 195 komada građe
- Zbirke školske opreme, učila, nastavih pomagala, radova učenika i nastavnika i likovnog stvaralaštva – u programu za obradu muzejske građe M++ inventarizirano je i obrađeno 576 brojeva odnosno ukupno 816 muzejskih predmeta
- Zbirka udžbenika i priručnika – u programu za obradu knjižnične građe K++ inventarizirano je i obrađen 231 muzejski predmet

3.3. Fototeka

Skenirano je 243 komada muzejske građe iz Zbirke izvornih fotografija (dokumentacijska fotografija za M++ program te za potrebe izložbe *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.*), a za daljnje skeniranje priređeno je 375 fotografija.

Iz Arhivske zbirke fotografirano je i skenirano 260 komada arhivskog gradiva (za potrebe izložbe *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.*).

U Zbirkama školske opreme, učila, nastavih pomagala, radova učenika i nastavnika i likovnog stvaralaštva fotografirano je 450 muzejskih predmeta za potrebe izložaba, tiska i fotodokumentiranja građe.

Iz Pedagoške knjižnice Davorina Trstenjaka za potrebe izložbe *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.* fotografirano je i skenirano 166 komada građe.

Iz Zbirke udžbenika i priručnika fotografirano i skenirano je 22 komada udžbenika i priručnika za potrebe izložbe *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.*

3.5. Videoteka

U bazu podataka S++ unijeto je 148 upisa.

3.6. Hemeroteka

Hemeroteka koju Muzej vodi (novinski članci o školstvu iz dnevnog i tjednog tiska) povećana je u 2009. godini za 1276 članaka, a arhivirana je elektronički (CD ROM).

3.8. Stručni arhiv

Nastavljeno je vođenje dokumentacije o izložbama i događanjima u Muzeju i izvan njega, otvoreno je 16 novih mapa u koje su pohranjene tiskovine, podaci o otvorenjima, članci i različite obavijesti.

3.9. Ostalo

Za potrebe Zbirki vođene su priručne računalne baze s podacima o građi pribavljenoj tijekom 2009. godine, o razmještaju građe, evidencijski popisi zbirki.

Započeti su sumarni popisi registraturnog i arhivskog gradiva Hrvatskoga školskog muzeja (višerazinski popisi vrste i količine gradiva) – Arhivska zbirka.

U Knjizi ulaska muzejske, bibliotečne i arhivske građe (program M++) registrirano je 11 upisa.

U knjizi izlaska muzejske, bibliotečne i arhivske građe (program M++) registrirano je 19 upisa.

U S++ bazu podataka unesen je 241 zapis medijateke.

U S++ bazu podataka, evidenciju o izložbama, uneseno je 9 zapisa o izložbama održanim u HŠM-u te 4 zapisa o izložbama održanim izvan HŠM-a.

Za različite potrebe načinjeno je otprilike 25 000 fotokopija.

4. KNJIŽNICA

Pedagoška knjižnica Davorina Trstenjaka koja djeluje u sastavu Hrvatskoga školskog muzeja otvorena je za korisnike utorkom, srijedom i četvrtkom od 11 do 15 sati.

4.1. Nabava

U 2009. godini nabavljena su 223 naslova knjiga, od čega je ih je darovano 93, kupljeno 108 i razmjenom nabavljeno 22. Nabavljeno je 25 naslova periodike – 8 ih je darovano, 4 kupljeno, a razmjenom nabavljeno 14.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

U K++ program uza obradu knjižnične građe inventarizirano je i obrađeno 120 svezaka knjiga te dopunjeno 1307 zapisa.

4.3. Zaštita knjižnične građe

Središnjem laboratoriju za konzervaciju i restauraciju Hrvatskoga državnog arhiva predane su 34 jedinice građe. Tijekom 2009. godine uvezano je 80 jedinica knjižnice građe.

4.4. Služba i usluge za korisnike

U Pedagoškoj knjižnici Davorina Trstenjaka radilo je 438 korisnika, služili su se s 1408 knjiga, 356 svezaka periodike, 201 školskim izvješćem, 115 propisa. Odgovoreno je na 211 upita telefonom ili e-mailom.

5. STALNI POSTAV

Stalni postav Hrvatskoga školskog muzeja otvoren je za posjetitelje utorkom, srijedom i petkom od 10 do 17 sati, četvrtkom od 10 do 22 sata te subotom i nedjeljom od 10 do 13 sati. Ponedjeljkom i blagdanima je zatvoren. Nalazi se u prostoru površine od otprilike 610 m². Sastoji se o sljedećih tematskih izložbenih cjelina: *Školska učionica potkraj 19. stoljeća*, *Učila (početno čitanje i pisanje, matematika, vjeronauk, prirodopis, fizika i kemija, povijest i zemljopis)*, *Osnovno školstvo*, *Srednje i visoko školstvo*, *Učiteljske udruge*, *Razvoj pedagoške misli u Hrvatskoj*, *Radovi učenika (Likovno stvaralaštvo, Ženski i muški ručni rad)*, „*Pariška soba*“, *Radna soba književnika Mate Lovraka*. Uz izložbeni prostor stalnog postava nalazi se prostor namijenjen povremenim izložbama te prostor igraonice/radionice za pedagoški rad. U prostoru igraonice/radionice je i radno mjesto muzejskog pedagoga.

Po stalnom postavu HŠM-a redovita su stručna vodstva za posjetitelje. Prate se i bilježe mikroklimatski uvjeti te postupno vrši zamjena originalne građe replikama i kopijama (izrađeno je 7 replika koloriranih litografija kojima su zamijenjene originali u cjelini s prirodopisnom građom).

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Uz redovitu stručnu obradu građe koja se inventarizira, izrađivani su i kataloški opisi građe priređivane za izložbe u i izvan Muzeja odnosno za potrebe drugih muzejskih ustanova kako slijedi:

- Elizabeta Serdar: kataloški opisi fotografske građe za potrebe izložbe i kataloga *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.* – 43 kataloške jedinice
- Vesna Rapo: odabir i kataloška obrada za izložbu i katalog *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.* – 73 kataloške jedinice
- Sonja Gaćina Škalamera: legende za arhivsko gradivo na izložbi *Uokviri svoje školsko ponašanje* – 20 komada; odabir i kataloški opisi arhivskog gradiva za izložbu *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.* – 34 kataloške jedinice; legende za građu iz privatnog vlasništva; pregled i osnovno razvrstavanje građe – OF Božičević Mato (2 kutije, dar) i ostavština Ane Šobat (2 veće priručne kutije, dar)
- Štefka Batinić: odabir građe za izložbu i katalog *Uokviri svoje školsko ponašanje*; odabir i kataloški opisi građe za izložbu *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.* – 53 kataloške jedinice
- Branka Manin: odabir / prijedlog građe za izložbu *Uokviri svoje školsko ponašanje* – 30ak naslova; odabir i obrada građe za izložbu i katalog *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.* – 62 kataloške jedinice.

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

Izvršena je identifikacija i pregled građe te determinacija kod ponuda na otkup, darovanja, za potrebe izložaba, presnimavanja i tiska – otprilike 1300 predmeta.

6.3. Revizija građe

- Zbirka izvornih fotografija – sređivanje i razvrstavanje fotografske građe, preseljenje reprodukcija
- Zbirke školske opreme, učila, nastavnih pomagala, radova učenika i nastavnika i likovnog stvaralaštva – sravnjivanjem muzejskih predmeta i knjiga inventara revidirano je 779 inventarnih brojeva

6.4. Ekspertize

- Vesna Rapo: pregledani popisi građe školske zbirke Samostana sestara milosrdnica Sv. Križa u Đakovu, učinjena ekspertiza i nastavljena suradnja pri uređenju muzejske zbirke u samostanu; prijedlog prve faze stalnog postava školskih zbirki Gimnazije u Požegi (nova zgrada Gimnazije; koautorstvo s E. Serdar)
- Elizabeta Serdar: prijedlog preustroja Zbirke izvornih fotografija radi statutarnih promjena Hrvatskoga školskog muzeja; prijedlog prve faze stalnog postava školskih zbirki Gimnazije u Požegi (nova zgrada Gimnazije; koautorstvo s V. Rapo)
- 6.5. Posudbe i davanje na uvid
- Zbirka izvornih fotografija: 16 korisnika – priređene 173 fotografije i 1 album fotografija
- Zbirke školske opreme, učila, nastavih pomagala, radova učenika i nastavnika i likovnog stvaralaštva – 157 komada
- Arhivska zbirka: 69 korisnika – priređene 44 arhivske kutije gradiva, 85 fascikala, 19 knjiga, 79 komada
- Zbirka udžbenika i priručnika: 15 korisnika – priređeno 496 naslova građe
- Redovito je odgovarano na sve upite korisnika telefonom i e-mailom.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Europski muzej godine u organizaciji Europskog muzejskog foruma, praćenje predstavljanja, Bursa, Turska, 5. – 10. svibnja 2009. (E. Serdar, B. Manin)
- stručni skup *Časopisi za djecu i mladež* u organizaciji Hrvatskog centra za dječju knjigu, Zagreb, 28. travnja 2009., izlaganje Š. Batinić na temu *Pedagoške paradigme u hrvatskim dječjim časopisima između dvaju svjetskih ratova*; praćenje rada E. Serdar, B. Manin
- 5. međunarodni simpozij *Znanost u razvoju životnog potencijala*, Lovran 21. – 24. svibnja 2009., izlaganje K. Gverić na temu *Suradnja Hrvatskoga školskog muzeja s udrugama i pojedincima u Hrvatskoj i inozemstvu*, praćenje rada E. Serdar
- *Najbolji u baštini*, Dubrovnik, 23. – 27. rujna 2009., praćenje rada V. Rapo
- *13. međunarodni simpozij školskih muzeja i povijesnih školskih zbirki*, Rouen, Francuska, 1. – 4. srpnja 2009., izlaganje V. Rapo na temu *Colored Litographs – Illustrative Teaching Aids in the Collections of the Croatian School Museum*, poster

prezentacija K. Gverić na temu *Događanja u Hrvatskom školskom muzeju između dva simpozija* (Bergen 2007. – Rouen 2009.)

- *11. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica*, Opatija 1. – 4. travnja 2009., praćenje rada (Š. Batinić)
- *33. škola pedagoga*, Opatija, 28. -29. rujna 2009., praćenje rada (Š. Batinić, B. Manin)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika (u okviru muzejske djelatnosti)

- Serdar, E. Manin B.: *Igraonica Hrvatskoga školskog muzeja*. Zagreb, 2009. – elektronička publikacija
- Batinić, Štefka. – 40ak članaka tijekom godine u obliku tjednih priloga iz povijesti pedagogije i školstva u *Školskim novinama*
- Gverić, Kristina – članci o događanjima u Hrvatskom školskom muzeju tijekom 2009. u tjedniku *Školske novine*
- Gverić, Kristina. *[U]okvir[i] svoje školsko ponašanje : disciplina u školama krajem 19. stoljeća i danas*. Zagreb, 2009.
- Štefka, Batinić. Sonja, Gaćina Škalamera. *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009*. Zagreb, 2009.

6.8. Stručno usavršavanje

- posjet Zavičajnom muzeju u Spittalu – posudba školskih torbi za izlaganje u HŠM-u, dogovori oko predavanja dr. H. Prascha, ravnatelja Muzeja u HŠM-u, povrat posuđenih školskih torbi – E. Serdar, B. Manin, Š. Batinić, S. Gaćina Škalamera
- stručni posjet Muzeju grada Salzburga, Muzeju igračaka u Salzburgu, listopad 2009. – E. Serdar, B. Manin, Š. Batinić, S. Gaćina Škalamera
- posjet Muzeju antičkog stakla, IMPAC centra, Gradske knjižnice u Zadru, listopad 2009. – E. Serdar
- posjet Muzeju krapinskih neandertalaca, studeni 2009. – E. Serdar, B. Manin, R. Mamuzić, K. Gverić
- stručno putovanje Školskom muzeju u Michelstettenu i Dječjem muzeju u Beču, travanj 2009. – E. Serdar, V. Rapo, Š. Batinić, R. Mamuzić, K. Gverić
- stručna putovanja u Požegu, dogovori oko postava školskih zbirki Gimnazije, rujna / studeni 2009. – B. Manin, E. Serdar, V. Rapo

- sudjelovanje na seminaru/radionici *Prvi susret Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskoga muzejskog društva*, svibanj 2009. – V. Rapo
- sudjelovanje na seminaru/radionici *Sadržajna obrada građe u M++ za povijesne, tehničke i zbirke umjetničkog obrta*, svibanj 2009. – V. Rapo
- sudjelovanje na radionici za obradu građe u K++, Našice, lipanj 2009. – Š. Batinić, B. Manin
- sudjelovanje na seminaru/radionici *Sekundarna muzejska dokumentacija: uvod*, rujan 2009., - R. Mamuzić
- sudjelovanje na seminaru/radionici *Sadržajna obrada muzejske građe u programu M++ za prirodoslovne zbirke*, rujan 2009. – R. Mamuzić
- sudjelovanje na tečaju *Čuvanje muzejskih zbirki – Uvod u preventivnu zaštitu*, listopad 2009. – R. Mamuzić
- sudjelovanje u radu seminara/radionice na temu obrade podataka u bazama sekundarne dokumentacije S++, rujan 2009. – K. Gverić
- sudjelovanje u radu seminara/radionice na temu mogućnosti ispisa podataka iz M++ i S++ programa, studeni 2009. – K. Gverić, I. Dumbović Žužić
- položen ispit za muzejskog pedagoga – K. Gverić
- sudjelovanje na radionici *Dramske igre i vježbe*, 1. dio, studeni 2009. – I. Dumbović Žužić
- stručna putovanja / dogovori gostovanja pokretnih izložaba – Pula, Poreč, Pazin, Opatija, Vukovar , kolovoz-listopad 2009. – B. Manin.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- stručna pomoć R. Mamuzić, radno mjesto kustosa – upute o radu u svakoj od zbirki, mentorstvo E. Serdar
- mentorstvo K. Gverić tijekom pripravničkog staža na mjestu muzejskog pedagoga – E. Serdar
- upoznavanje s organizacijom i načinom rada u Zbirci izvornih fotografija HŠM-a – E. Serdar kolegici M. Ribarič iz Slovenskog šolskog muzeja, Ljubljana
- članica povjerenstva za izbor radova dječjeg stvaralaštva, E. Serdar
- mentorstvo K. Gverić tijekom volontiranja na mjestu kustosa-pripravnika – B. Manin
- članica povjerenstva LiDraNa 2009. – B. Manin

- stručne konzultacije s tvrtkom Link2 (programi za obradu građe) – E. Serdar, B. Manin
- članice Vijeća za muzejsku djelatnost pri Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport Zagreb – B. Manin, E. Serdar
- stručne konzultacije s M. Lučić, načelnicom Odsjeka za novije arhivsko gradivo obitelji i pojedinaca, kontakt osobom Hda za muzeje, a u vezi s ARHiNET-om, posebice Usmernog popisa registraturnog i arhivskog gradiva HŠM-a, travanj-lipanj 2009. – S. Gaćina Škalamera
- davane su stručne informacije građanstvu i stručnjacima, medijima o svim događanjima i izložbama tijekom 2009. godine (telefon, e-mailom, usmeno) – K. Gverić, I. Dumbović Žužić
- stručna pomoć i upoznavanje s pedagoškim radom HŠM-a D. Detlingu, muzejskom pedagogu Muzeja Slavonije iz Osijeka – K. Gverić.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- E. Serdar: uredništvo *Anala za povijest odgoja*, publikacija HŠM-a, CD-ROMa Igraonica HŠM-a
- S. Gaćina Škalamera: članica uredništva *Anala za povijest odgoja 8*, kataloga izložbe *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.*
- Š. Batinić: glavna urednica *Anala za povijest odgoja 8*, članica uredništva kataloga *izložbe Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849.-2009.*
- B. Manin: članica uredništva CD-ROMa *Igraonica HŠM-a*, odgovorna urednica *Anala za povijest odgoja 8*, članica uredništva *Anala za povijest odgoja*

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- E. Serdar – Hrvatsko muzejsko društvo, HNK ICOM, Hrvatsko pedagoško društvo
- V. Rapo – Hrvatsko muzejsko društvo, HNK ICOM, Matica hrvatska
- S. Gaćina Škalamera – Hrvatsko muzejsko društvo, Hrvatsko arhivističko društvo
- Š. Batinić – Hrvatsko muzejsko društvo, Hrvatsko knjižničarsko društvo – predsjednica Komisije za muzejske i galerijske knjižice Hrvatskog knjižničarskog društva, Hrvatsko pedagoško društvo

- B. Manin – Hrvatsko muzejsko društvo, HNK ICOM, Hrvatsko pedagojsko društvo, Hrvatski pedagoško-književni zbor
- K. Gverić – Hrvatsko muzejsko društvo
- I. Dumbović Žužić – Hrvatsko muzejsko društvo, HNK ICOM, Hrvatsko pedagojsko društvo.

6.12. Informatički poslovi muzeja

Redovito su tijekom 2009. godine održavane web stranice HŠM-a – u suradnji s tvrtkom Ador – dopunjavane podacima o tematskim izložbama, događanjima, novim publikacijama, djelatnicima Muzeja. Suradivalo se s tvrtkom Link2, a u vezi s programima za obradu građe, odnosno za digitalnu izvedbu knjiga primarne i sekundarne muzejske dokumentacije. Tijekom 2009. pristupilo se promjeni domene HŠM-a. Kako se dotadašnji „naziv“ domene pokazao nepraktičnim zatražili smo promjenu domene u „hsmuzej“. Tako se skratila web adresa muzeja kao i e-mail adrese stručnih djelatnika čime ih se učinilo pamtljivijima za korisnike.

6.13. Ostalo

Redovito su održavani kontakti svih stručnih djelatnica s vanjskim suradnicima Muzeja. Tijekom 2009. godine pisane su zahvale darovateljima te rađene pripreme gostovanja pokretnih izložaba sa svom potrebnom popratna dokumentacijom istih. Rađeni su prijedlozi programa rada za 2010. godinu te različita izvješća koja podnosimo MDC-u, Ministarstvu kulture RH te Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport.

Realizirani su potrebni kontakti vezani uz posudbe građe i opreme drugim ustanovama.

Redovito je priređivana građa za potrebe medija te su vršena istraživanja za potrebe izložaba i kataloga, pisanja članaka, istraživanja za korisnike građe Muzeja. Stručne djelatnice obavljale su poslove korektura, prevođenja.

Redovito su održavani sastanci Stručnog vijeća HŠM-a i Upravnog vijeća HŠM-a.

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

B. Manin: pomoćni istraživač na projektu *Jezično-likovni standardi u početnom čitanju i pisanju na hrvatskom jeziku*, voditelj projekta dr. sc. Ante Bežen, Učiteljski fakultet u Zagrebu.

7.2. Publicirani radovi

Batinić, Štefka. „Reformpädagogik“ vor und nach der Reformpädagogik. // Pädagogische Konzeptionen zwischen Vergangenheit und Zukunft / ur. E. Protner, V. Wakounig i R. Kroflič. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 2009. str. 125-135.

7.3. Znanstveno usavršavanje (magisterij, doktorat)

- Nastavak poslijediplomskog znanstvenog studija pedagogije na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, rad na koncipiranju teme magistarskog rada vezane uz ulogu Vjekoslava Košćevića u pokretu za umjetnički odgoj u Hrvatskoj – E. Serdar
- Nastavak poslijediplomskog doktorskog studija na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – prihvaćena tema i sinopsis doktorskog rada *Povijesni razvoj i recepcija reformne pedagogije u Hrvatskoj* – Š. Batinić
- Nastavak poslijediplomskog znanstvenog studija na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – istraživački rad i rad na magistarskoj radnji na temu *Genealogija koncepta cjeloživotnog obrazovanja* – B. Manin
- Nastavak poslijediplomskog doktorskog studija kroatistike, smjer – književnost, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Odsjek za kroatistiku, upisan 3. semestar – K. Gverić
- Nastavak poslijediplomskog doktorskog studija informacijskih znanosti, smjer – enciklopedistika, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Odsjek za informacijske znanosti, odslušana 3. godina, rad na sinopsisu doktorskog rada – I. Dumbović Žužić

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.1. Znanstveni skupovi

Umjetnost i znanost u razvoju životnog potencijala

Lovran, Hrvatska, 21. – 24. svibnja 2009.

Suorganizatori: Hrvatska udruga za psihosocijalnu onkologiju, Hrvatska udruga za surfologiju, kreativne terapije i art-ekspresivne terapije, Odsjek za studij motoričkih poremećaja, kroničnih bolesti i art terapije, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- ***Izložba školskih listova osnovnih i srednjih škola grada Zagreba – LIDRANO 2009.***

Zagreb, HŠM, 11.-13. 2.

Autor likovnog postava: Fredy Fijačko

Opseg: oko 15 školskih listova

Vrsta: edukativna, informativna

Tema: Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport, u suradnji s Hrvatskim školskim muzejom, organizirao je ovu izložbu u sklopu susreta literarnoga, dramskoga i novinskog stvaralaštva. Izloženi listovi su nakon izložbe ostali u fundusu Muzeja.

Korisnici: djeca, odrasli (nastavnici).

- ***Izložba Udruge za kreativni i socijalni rad – Umjetnost je i u meni i u tebi, dječji radovi***

Zagreb, HŠM, 10.-19. 3.

Autorica izložbe: Danijela Đurak

Autor likovnog postava: Fredy Fijačko

Opseg: oko 100 dječjih i učeničkih radova

Vrsta: likovna, informativna

Tema: Udruga za kreativni socijalni rad u suradnji sa Domom za odgoj djece i mladeži

Zagreb u razdoblju od rujna - prosinca 2008. provodila je projekt *Umjetnost je i u meni i u*

tebi . Kao rezultat kreativnih radionica koje su se provodile s korisnicima nastala je i izložba radova.

Korisnici: djeca, učenici, odrasli

- ***Multimedijalno stvaralaštvo učenika đачkih domova – DOMIJADA 2009.***
Zagreb, HŠM, 24. - 30. 3.
Opseg: oko 100 različitih likovnih, ručnih te ostalih radova
Vrsta: likovna, edukativna
Tema: U sklopu 35. *Domijade*, natjecanja učeničkih domova grada Zagreba, održana je izložba stvaralaštva njezinih štićenika.
Korisnici: djeca, odrasli (nastavnici, odgojitelji)
- ***[U]okvir[i] svoje školsko ponašanje (disciplina u školama krajem 19. stoljeća i danas)***
Zagreb, HŠM, 28.4. – 18.5.
Autor stručne koncepcije: Kristina Gverić
Opseg: 12 panoa, izloženo oko 20 knjiga
Vrsta: edukativna, informativna
Tema: Ovom izložbom Muzej sudjeluje u 14. muzejsko - edukativnoj igri *[U]okvir[i]* povodom Međunarodnog dana muzeja 18. svibnja 2009., koju i ove godine organizira Sekcija za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskog muzejskog društva. Izložbu su popratile i prigodne radionice i debate, a u stalnom postavu označeni su eksponati tematski vezani za školsku disciplinu.
Korisnici: djeca, odrasli
- ***Izložba Geodetske i tehničke škole u Zagrebu Od zemlje do zvijezda***
Zagreb, HŠM, 20. 5.-2. 6.
Opseg: oko 50 panoa, učeničkih radova, ostalih eksponata
Vrsta: likovna, informativna
Tema: Ovom izložbom predstavila se Geodetska tehnička škola u Zagrebu, kao jedina takva u Hrvatskoj. Predstavljena je u okviru projekta HŠM-a Neka škola započne i završi u Hrvatskom školskom muzeju
Korisnici: djeca, učenici, odrasli (nastavnici, profesori)

- **STUDIO TANAY**
 Zagreb, HŠM, 4.-14. 6.
 Autor stručne koncepcije: Studio Tanay
 Autor likovnog postava: Fijačko, Fredy
 Opseg: 50 likovnih radova i skulptura
 Vrsta: umjetnička, skupna
 Tema: Izloženi su radovi polaznika Učilišta za likovno obrazovanje, kreativnost i dizajn - Studio Tanay.
 Korisnici: učenici, odrasli (učitelji, umjetnici)
- ***S likovnog u muzej – Izložba likovnih radova učenika Osnovne škole Zapruđe u Zagrebu***
 Zagreb, HŠM, 8.-18.9.
 Autori stručne koncepcije: Sanja Fabijančić
 Autor likovnog postava: Fredy Fijačko
 Opseg: 22 panoa učeničkih likovnih radova, ostali eksponati (keramika)
 Vrsta: likovna, informativna
 Tema: Ovom izložbom predstavljani su radovi učenika Osnovne škole *Zapruđe* u Zagrebu nastali tijekom satova likovnoga odgoja. Izložba je predstavljena u okviru projekta HŠM-a *Neka škola započne i završi u Hrvatskom školskom muzeju*.
 Korisnici: djeca, učenici, odrasli (nastavnici, profesori)
- ***Oaza mladosti – Izložba radova korisnika Učeničkog doma Tina Ujevića u Zagrebu***
 Zagreb, HŠM, 1.-18. 10.
 Autori stručne koncepcije: Andreja Marcetić, Nadica Hanžek, Vlatka Đurić Radović
 Autor likovnog postava: Fredy Fijačko
 Opseg: oko 100 različitih likovnih, ručnih te ostalih radova
 Vrsta: likovna, informativna
 Tema: Ovom izložbom predstavljani su radovi korisnika Učeničkog doma Tina Ujevića u Zagrebu. Izložba je predstavljena u okviru projekta HŠM-a *Neka škola započne i završi u Hrvatskom školskom muzeju*.
 Korisnici: djeca, učenici, odrasli (nastavnici, profesori).

- ***Dan ljudskih prava***

Zagreb, HŠM, 10.-12. 12.

Autor stručne koncepcije : Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske

Autor likovnog postava: Fijačko, Fredy

Opseg: 19 radova

Vrsta: skupna, umjetnička

Tema: Izložba je nastala u povodu Međunarodnog dana ljudskih prava i 61. obljetnice donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima, izloženi su najboljih literarnih i likovnih radova učenika osnovnih i srednjih škola koji su pristigli na ovogodišnji natječaj za likovne i literarne radove na teme *Znam što znače prava djeteta i Ljudska prava – Prošlost, sadašnjost, budućnost*

Korisnici: učenici, odrasli

- ***Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849. – 2009.***

Hrvatski školski muzej, prosinac 2009. – ožujak 2010.

Autori: Štefka Batinić, dipl. knjižničar

Sonja Gaćina Škalamera, arhivist

Opseg: 28 panoa, 14 vitrina, 16 zidnih printova

Vrsta: povijesna

Tema: Uloga i značenje učiteljica i učitelja pučkih / osnovnih škola kroz protekla dva stoljeća u prosvjetnom i javnom životu Hrvatske. Obilježavanje 160. obljetnice osnutka prve učiteljske škole u Hrvatskoj i 150. obljetnice izlaska „Napretka“ - prvog stručnog pedagoškoga časopisa u Hrvatskoj.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja, posebno studenti i učitelji.

Pokretne izložbe HŠM-a u 2009. godini:

- ***Etnologija u nastavi***, povodom osam desetljeća studija etnologije i kulturne antropologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Etnografski muzej, žitnica *Rupe*, Dubrovnik, 30.1.-25.3.
- ***Zabava i pouka dobroj djeci i mladeži, časopisi za djecu i mladež 1864.-1945.***, Hrvatski dom (velika dvorana), 30 panoa, Križevci, 13.3. (otvorenje u 12 :30 h) – 11.4.

- *Stjepan Basariček, Učitelj i pedagog (1848.-1918.)*, Ivanić Grad, 6.5. (otvorenje u 19 sati) – 15.5.
- *Školski dokumenti, Arhivske zbirke Hrvatskog školskog muzeja*, Državni arhiv u Pazinu, Pazin, 11.11. 2009. (otvorenje u 12 sati) – 29.1.2010.

Međunarodne izložbe dječjeg likovnog stvaralaštva u 2009. godini

Tijekom 2009. godine priređena je organizacija prikupljanja izbora likovnih radova, izrada dokumentacije te slanje na:

- 37. Međunarodnu izložbu dječjeg likovnog stvaralaštva *Lidice 2009.* (Češka) – 63 likovna rada
- 12. međunarodnu izložbu dječjeg likovnog stvaralaštva *Narita 2009.* (Japan) – 27 likovnih radova

Suradnja s Veleposlanstvom Japana u Republici Hrvatskoj ostvarena je i na Međunarodnom literarnom natječaju *GOI 2009.* koji se održavao u Japanu u organizaciji Mirovne organizacije *GOI* i *UNESCA*. Hrvatski školski muzej prikupio je i organizirao slanje 5 literarnih radova naših učenika iz cijele Hrvatske.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- Deplijani uz izložbe: *Umjetnost je i u meni i u tebi*, Izložba Lane Prager na Sajmu minerala Mineral Expo (30.-31.5.) – *Kreativni nered Lane Prager, S likovnog u muzej, Oaza mladosti*
- Pozivnice uz izložbe: *Umjetnost je i u meni i u tebi, Od zemlje do zvijezda, S likovnog u muzej, Oaza mladosti, Školski dokumenti*
- Pozivnica za predavanje dr. Prascha
- Pozivnica za predavljanje Anala za povijest odgoja Vol 7
- Letak : *Tražimo najstariju školsku torbu*

- Mini kartice: *Tražimo najstariju školsku torbu, Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849 -2009.*
- Katalog uz izložbu : *[U]okvir[i] svoje školsko ponašanje (disciplina u školama krajem 19. stoljeća i danas)*
- Plakati uz izložbu: *Umjetnost je i u meni i u tebi, S likovnog u muzej, Oaza mladosti*
- Poster prezentacije: *Suradnja Hrvatskoga školskog muzeja s udrugama i pojedincima u Hrvatskoj i inozemstvu, Događanja u Hrvatskom školskom muzeju između dva simpozija (Bergen 27.6.-1.7. 2007. – Rouen 1.-4.7.2009.)*
- katalog izložbe *Učiteljice i učitelji u Hrvatskoj 1849. – 2009.*

10.3. Elektroničke publikacije

CD : *Igraonica Hrvatskoga školskog muzeja*

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom 2009. godine kroz stalni postav i povremene izložbe provedeno je 138 skupina posjetitelja (različitog uzrasta i statusa).

11.2. Predavanja

- održano predavanje *Etnologija u nastavi*, 31. siječnja 2009., čitaonica Narodne knjižnice – Saloča od zrcala – V. Rapo
- predavanje na temu *Muzejska čuvaonica*, 17. lipnja 2009. i 16. prosinca 2009., seminar MDC-a (Muzeji-MDC-Kustosi), Hrvatski školski muzej – V. Rapo
- predavanje dr. H. Prascha, ravnatelja Zavičajnog muzeja Spittal na temu *Muzeji kao turistički mamac nekog kraja*, uz obilježavanje Međunarodnog dana muzeja 2009. (ICOMova tema Muzeji i turizam), Hrvatski školski muzej, 27. svibnja 2009.

11.3. Radionice i igraonice

Radionica *Pišemo krasopisom* – 9 skupina

Radionica *Maškare* – 4 skupine

Radionica *Stara računala* – 3 skupine

Radionica uz Uskrs – 2 skupine

Radionica *Kako se nekada jačalo u školama* – 5 skupina

Radionica *Disciplina u školi* – 3 skupine

Radionica *S likovnog u muzej* – 1 skupina

Radionica *Ženski ručni rad* – 1 skupina

Radionica izrade božićnih ukrasa – 1 skupina

Svi sudionici radionica osnovnoškolske su dobi.

11.4. Ostalo

Organizirani su programi kojima se Hrvatski školski muzej uključio u Noć muzeja – glazbeni program skupine Cry Babies, 30. siječnja 2009. godine. I u 2009. godini HŠM je organizirao i priredio prigodne svečanosti te dodjele nagrada i priznanja autorima najboljih radova koji su sudjelovali na Međunarodnim izložbama dječjeg likovnog stvaralaštva (Narita, Japan, 2008., BUZA natječaj za umjetnike- osobe s posebnim potrebama, Albanija). Nastavljeno je održavanje debata u HŠM-u – održao ih je osnovnoškolski klub Zaprude, a na teme Fizička kazna u školama je opravdana i Muzeji se trebaju truditi biti dijelom turističke ponude svoje zajednice. Sudjelovali su učenici osnovnih škola Izidora Kršnjavog i Ivana Gundulića. HŠM se uključio u akciju Zvonici, glasnici baštine, omogućivši besplatan ulaz posjetiteljima tijekom trajanja Dana europske baštine 2009. U studenom 2009., u suradnji s Veleposlanstvom Češke Republike u Hrvatskoj organizirana je dodjela nagrada sudionicima 37. međunarodne izložbe dječjeg likovnog stvaralaštva Lidice 2009., a početkom prosinca dodjela nagrada sudionicima 15. međunarodne izložbe dječjeg likovnog stvaralaštva u Kanagawi (Japan). U sklopu ciklusa Što sam želio biti kad odrastem organiziran je susret s Mladenom Kušecom (početak prosinca).

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Press

O djelatnosti HŠM-a izvještavali su se sljedeći mediji:

- Tiskovni mediji – *Večernji list, Jutarnji list, Vjesnik, Školske novine, Metro Express, 24 sata, Slobodna Dalmacija, zagreb.hr*
- Turistički vodiči - *Turistički informativni centar, Turistička zajednica grada Zagreba, Zagreb in Your Pocket, InZg.*
- Elektronički mediji – *elektronička izdanja dnevnih novina (Jutarnji list, Novi list, Vjesnik, Večernji list).*

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Sudjelovanje u emisiji *Svakodnevica*, OTV-a, tematski vezano za sudjelovanje HŠM-a na Međunarodnom likovnom natječaju *BUZA* za umjetnike s posebnim potrebama u Tirani, Albanija, 23.1. – K. Gverić
- Izjava za HRT , emisiju *Koga briga?*, povodom akcije HŠM-a *Tražimo najstariju školsku torbu*, 8.4., emitirano 17.4. – K. Gverić
- Sudjelovanje u emisiji *Putnici kroz vrijeme*, na Hrvatskom radiju, 1. program, autorice Vesne Turtule povodom akcije HŠM-a *Tražimo najstariju školsku torbu*, 10.5., emitirano 19.5. – K. Gverić
- Izjave o gostovanju pokretne izložbe *Školski dokumenti...* u Državnom arhivu u Pazinu za HTV – Hrvatska danas, NeT, Hrvatski radio te Glas Istre – S: Gaćina Škalamera

12.3. Predavanja

Održano predavanje dr. Hartmuta Prascha, ravnatelja Zavičajnoga muzeja u Spittalu, u Austriji, na temu *Muzeji kao turistički mamac nekog kraja*. Predavanje i diskusija organizirani su povodom Međunarodnoga dana muzeja i ICOM-ove teme *Muzeji i turizam*, 27. 5.

12.4. Promocije i prezentacije

- Prigodna dodjela certifikata udruge *Korak po korak* u Hrvatskom školskom muzeju, 13.5.
- Promocija knjige *Vrtić po mjeri djeteta* autorice Maje Ljubetić, u Hrvatskom školskom muzeju, 15.5.
- Predstavljanje CD-ROMA pod nazivom *Igraonica Hrvatskoga školskog muzeja*, autorica Branke Manin i Elizabete Serdar u Hrvatskom školskom muzeju. CD-ROM predstavila je tvrtka Ador d.o.o. koja je surađivala prilikom izrade, 5.10.
- Predstavljeno je novo izdanje knjige *Neprijatelj br. 1.* povodom 110. godišnjice rođenja Mate Lovraka u prostorijama Hrvatskoga školskog muzeja. Promocija je organizirana u suradnji s Mozaikom knjiga, a knjigu su predstavili voditelj redakcije Mozaika knjiga gospodin Zoran Maljković, gospođa Ranka Javor iz Hrvatskoga centra za dječju knjigu te Štefka Batinić, koja je predstavila ostavštinu Mate Lovraka koja se čuva u Hrvatskom školskom muzeju, 5. 11.

12.5. Koncerti i priredbe

Koncert skupine *Cry Babies* povodom *Noći muzeja*, 30. 1.

12.7. Ostalo

- Ažuriranje adresara HŠM-a ovisno o izložbi, promocijama i sl.
- Vođenje i upotpunjavanje adresara školskih ustanova
- Posuđena školska pločica (replika) Osnovnoj školi Josipa Jurja Strossmayera u Zagrebu tijekom mjeseca rujna
- Posuđeno 5 školskih pločica (replike) tvrtki *E-dizajn* za *Retro kutak* u sklopu obilježavanja obljetnice otvorenja trgovačkog centra *City Centra One*
- Nazočnost na promociji naših suradnika tvrtke *MINICARDS Hrvatska*, 16.11.
- Priprema i slanje blagdanskih čestitki

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

HŠM je sudjelovao u Noći muzeja 2009. u organizaciji Hrvatskoga muzejskog društva, 30. siječnja 2009. Redovito su kontaktirani svi mediji vezano uz događanja u Muzeju te redovito obavještavane odgojno-obrazovne ustanove, srodne ustanove i svi suradnici o događanjima u Muzeju.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Hrvatski školski muzej od 1. siječnja do 31. prosinca 2009. godine (uključujući *Noć muzeja*) posjetilo je ukupno 7170 posjetitelja (7088 domaćih i 82 stranih posjetitelja).

Ukupan broj posjetitelja tijekom akcije [*U*]okvir[*i*] - 435; broj posjetitelja s knjižicom - 59 ; broj knjižica kupljenih u HŠM-u - 17.

Pokretne izložbe HŠM-a tijekom 2009. posjetilo je u Dubrovniku, Križevcima, Ivanić Gradu i Pazinu 7500 posjetitelja.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja (u %)

ukupno odobrena sredstva:

RH	1,78%
lokalna samouprava	96,88%
vlastiti prihod	0,44%
donacije	0,90%

programska sredstva:

Gradski ured za OKŠ	91,09%
RH (Ministarstvo kulture RH)	8,91%